

TALE

Arrangement:	Samråd i Folketingets Kulturudvalg om tyveri af dokumenter fra Rigsarkivet	1. november 2012
Åbent eller lukket:	Åbent	
Dato og klokkeslæt:	7. november 2012, kl. 16	
Sted:	Folketinget, vær. 1-133	
Taletid:	6-8 minutter	
Forv. antal deltagere:	Folketingets Kulturudvalg og eventuelt pressen	
Evt. andre forhold ministeren bør være opmærksom på:		
Kontaktperson:	Katrine Tarp	

Spørgsmål H:

Ministeren bedes redegøre for sagsforløbet i forbindelse med, at en stor mængde dokumenter fra besættelsestiden er blevet stjålet fra Rigsarkivet.

Spørgsmål I:

Ministeren bedes redegøre for, hvilke tiltag der bliver iværksat for at imødegå lignende tyverier i fremtiden.

Svar på spørgsmål H:

Kulturudvalget har efter ønske fra Michael Aastrup Jensen stillet mig to samrådsspørgsmål i forbindelse med, at en række dokumenter fra besættelsestiden er blevet stjålet fra Rigsarkivet.

Spørgsmål H lyder: Ministeren bedes redegøre for sagsforløbet i forbindelse med, at en stor mængde dokumenter fra besættelsestiden er blevet stjålet fra Rigsarkivet.

Jeg vil indlede med at gøre det klart, at sikringen på vores statslige kulturarvsinstitutioner er og skal være på et højt niveau.

Sikringen er i første række baseret på det princip, at det er den enkelte institution, der har ansvaret. Heri ligger bl.a. at en institution har pligt til at udarbejde og løbende ajourføre en detaljeret sikringsplan, hvori institutionens sikringsberedskab er fastlagt og beskrevet i detaljer.

Kulturministeriet har derudover nedsat et sikringsudvalg, som skal rådgive ministeriet i sikringsmæssige spørgsmål. En kerneopgave for udvalget er en regelmæssig gennemgang af institutionernes sikringsplaner. Sikringsudvalget er sammensat med

deltagelse af repræsentanter fra politi og brandmyndigheder og af repræsentanter med museumsfaglig, ingeniørfaglig og administrativ kompetence.

Sikringsudvalgets arbejde afspejler, at sikringsområdet er i evig udvikling, og at arbejdet derfor baserer sig på løbende tilsyn og dialog. Begivenheder eller kritik fører til møder i udvalget, hvor spørgsmål, der vedrører enkeltinstitutioner og som kan have betydning for flere institutioner, drøftes.

Kulturministeriet forventer, at en institution følger Sikringsudvalgets anbefalinger, og Kulturministeriet kan til enhver tid skride ind over for institutioner, der ikke gør det.

Udvalgets rolle i ministeriets sikringsarbejde afspejler også, at konkrete sikringsmæssige spørgsmål kræver særlige kompetencer, som hverken kulturministeren eller ministeriets embedsmænd besidder. Endvidere er detaljeret viden om instituti-

onernes sikringsprocedurer noget, der af indlysende grunde bør begrænses til så få personer som muligt.

Endelig vil jeg også bemærke, at sikringsarbejdet også må tage udgangspunkt i den realitet, at man ikke kan eliminere enhver rest-risiko.

Kulturministeriets institutioner skal byde publikum velkommen, og forskere og konservatorer skal have fornuftige arbejdsbetingelser. Arkivbenyttelse forudsætter en direkte kontakt med den originale dokumentation, og Rigsarkivet har som forpligtelse ifølge arkivloven at stille arkivalier til rådighed for borgere og myndigheder samt til forskningsformål.

Når Sikringsudvalget bliver bekendt med konkrete sager - både sager om tyveri, men også sager om f.eks. brand eller hærværk, igangsættes en rutine, hvor institutionen bedes om en redegørelse i den konkrete sag. Sikringsudvalget vil herefter vurdere

redegørelsen, og der vil herefter være en drøftelse mellem institutionens ledelse, Sikringsudvalget og Kulturministeriet om eventuelle behov for ændringer i sikringen. Denne procedure er allerede sat i gang i denne konkrete sag. Kulturministeriet har bedt Rigsarkivet om en redegørelse, som Sikringsudvalget herefter vil vurdere.

Jeg vil nu redegøre for hændelsesforløbet i den konkrete sag.

Jeg har til brug herfor bedt Rigsarkivet om en udtalelse om sagsforløbet.

Rigsarkivet oplyser, at man den 28. september 2012 modtog en henvendelse fra en borger, der mente at vide, at der var begået et større tyveri fra Rigsarkivets læsesal. Rigsarkivet holdt et møde med borgeren den 1. oktober 2012 for at vurdere hændelsens karakter og eventuelle omfang af det påståede tyveri. Det var Rigsarkivets opfattelse, at anmeldelsen skulle tages meget alvorligt, og man bad derfor anmelderen om at konkreti-

sere de oplysninger, der fremkom på mødet. Dette skete den 2. oktober 2012. På baggrund heraf kunne Rigsarkivet konstatere, at arkivalier, der skulle være stjålet, ikke var på sin plads.

Rigsarkivet rettede den 3. oktober 2012 henvendelse til Københavns Politi og bad dem efterforske det mulige tyveri af materiale, der har været fremlagt under retssagerne mod C.G. Kryssing og Kaj Buchardt efter det særlige straffelovstillæg af 1945 for at have gjort tjeneste i den tyske hær under 2. verdenskrig. Rigsarkivet meddelte endvidere Københavns Politi, at de personer, der var blevet nævnt i forbindelse med tyveriet, havde haft deres gang på læsesalene ved Landsarkivet for Sjælland og Rigsarkivet i en længere årrække og dér havde benyttet adskilligt andet materiale, der stammer fra den tyske besættelse af Danmark og fra retsopgøret efter besættelsen. Der kunne således være tale om mere omfattende tyverier.

Fra den 3. oktober 2012 overtog Københavns Politi efterforskningen af sagen. Rigsarkivet oplyser, at der den 24. oktober 2012 blev foretaget ransagninger, hvor der blev fundet en større mængde dokumenter, som stammer fra Statens Arkiver.

Samme dag blev to personer anholdt, og der er nu rejst sigtelse mod de pågældende to personer, der dagen efter blev varetægtsfængslet. Københavns Politi efterforsker fortsat sagen.

Spørgsmål I:

Spørgsmål I lyder: Ministeren bedes redegøre for, hvilke tiltag der bliver iværksat for at imødegå lignende tyverier i fremtiden.

Som jeg nævnte under besvarelsen af spørgsmål H, så har jeg som det første bedt Rigsarkivet om en redegørelse, der skal forelægges Kulturministeriets Sikringsudvalg. Sikringsudvalget vil herefter vurdere sikringsniveauet på Rigsarkivet. Da dette arbejde ikke er afsluttet, er det for tidligt at konkludere herpå

og på eventuelle tiltag, der kan iværksættes for at imødegå lignende tyverier i fremtiden.

Rigsarkivet oplyser derudover, at sikringen i forbindelse med publikums benyttelse af originale arkivalier følger de samme principper som i de øvrige nordiske lande. Der er tale om et præventivt sikkerhedssystem, der består af de ordensregler, der skal følges på læsesalene, samt af direkte overvågning ved det personale, der er til stede på læsesalene samt videoovervågning. Endelig har også tilstedeværelsen af andre arkivbrugere en forebyggende virkning, ligesom ordensreglerne fastsætter, at der på læsesalen er regler for, hvad der må medbringes, f.eks. at der ikke må medbringes tasker eller ikke-gennemsigtige mapper, ringbind m.v.

Rigsarkivet har oplyst, at man akut har gennemført forøget overvågning på læsesalene, først med virkning for Rigsarkivets læsesal. Derudover har man iværksat videregående undersøgel-

ser af de arkiver, der i forbindelse med den aktuelle sag måtte være gået tabt, man har sat midlertidigt stop for udlån af arkivalier som de i sagen omhandlede, og suspenderet fjernlån til læsesale uden for Statens Arkiver.

Det er klart, at der nu skal laves en dybdegående undersøgelse af sikringsniveauet. Rigsarkivet har allerede påbegyndt disse analyser af sikring og sikkerhed, som Sikringsudvalget herefter vil vurdere. I det videre arbejde oplyser Rigsarkivet, at følgende forhold bl.a. vil indgå i overvejelserne: de fysiske rammer på læsesalene, brugerkontrol, visitation, digitalisering af arkivalier og digitalisering af sikkerhedsfilmede arkivalier. Rigsarkivet oplyser desuden, at der vil blive inddraget erfaringer fra andre lande.

Rigsarkivet oplyser, at sikringsmæssige tiltag altid skal afvejes i forhold til, at lovlydige arkivbrugere fortsat skal kunne bruge arkivalierne. Desuden oplyser Rigsarkivet, at analysearbejdet

til dels må afvente politiets efterforskning af tyveriernes omfang og metoder.

Skal jeg således opsummere sagen over for udvalget, så er dette en sag, som både Rigsarkivet, politiet og jeg selv tager meget alvorligt, og jeg kan love, at der vil blive fulgt grundigt op.